
Leder

Paideia udgives to gange årligt. Ofte har udgivelserne samlet sig om et aktuelt tema. Sådan er det også med nærværende nummer, der har nummer 28 i rækken.

Redaktionen har inviteret en række nordiske forskere til at forholde sig til UNESCO's Salamanca-erklæring fra 1994, herunder erklæringens intentioner, forudsætninger, konklusioner og handlingsforslag – og hvilken effekt tilslutningen til erklæringen har haft i en national sammenhæng.

Salamanca-erklæringen handler blandt andet om retten til undervisning og uddannelse for alle børn uanset deres individuelle habitus. Under konferencen i Salamanca udviste de 92 nationer en sjældent høj grad af enighed. Uddannelse blev set som den stærkeste faktor for, at alle typer af mennesker kan fungere selvstændigt i voksenlivets fællesskaber.

Begreber som inklusion og skole for alle dukkede op i kølvandet på erklæringen, og der blev lagt vægt på den samfundsmæssige styrke i fællesskabets dynamiske processer.

Hvordan gik det så, nåede vi målene? Det handler dette temanummer om. Fire af artiklerne drøfter udviklingen i henholdsvis Norge, Danmark, Sverige og Finland. Temanummeret indledes af en lederartikel, der ser på baggrunden for Salamanca-erklæringen.

Tidsskriftet indeholder desuden to artikler, der indirekte peger på områder, som Salamanca-erklæringen kan have haft en betydning for, nemlig områderne småbørn og lærerprofessionen.

Charlotte Ringsmose fra LSP på Aalborg Universitet og Lone Svinth fra DPU ved Aarhus Universitet belyser i en forskningsartikel, hvordan pædagogiske medarbejdere i daginstitutioner og dagplejegrupper reflekterer i forhold til de daglige rutiner i deres dagtilbud. Forskerne og praktikerne er optaget af, hvordan børn indgår som deltagere i daglige rutiner, og hvilke muligheder de har for at være med til at forme praksis gennem deltagelse. Undersøgelsen viser, at daglige rutinesituationer er et arnested for børns spirende identitetsdannelser og deres erfaringer med at blive til som mennesker i et fællesskab, hvor de oplever sig trygge og værdsatte.

Jens Gardesten og Katarina Herrlin, der begge er lektorer i pædagogik ved Institutionen for didaktik og læreres praktik, Linnéuniversitetet, beskriver i deres artikel, hvordan skoler kan organiseres med hensyn til strukturer og rutiner. Artiklen er baseret på empiri om lærerstuderendes argumenter for, hvordan elever kan få tilgang til skolens rum og lokaler. Praktikskolerne havde

eksempelvis forskellige regler om, hvorvidt dørene til klasserum eller dørene i skolebygningen stod åbne eller til og med var låste om morgenen, og dette er relevant at drøfte i relation til rammerne for undervisning i demokratisk medborgerskab.

Et generationsskifte i Paideias redaktion er aktuelt for SePU's vedkommende. Professor Thomas Nordahl og førstelektor Anne-Karin Sunnevåg forlader redaktionen efter mange års indsats. Tak til Thomas og Anne-Karin for den kraft og iverigdom, I begge har lagt i samarbejdet.

I stedet indtræder Mette Marit Forsmo Jenssen, der er førsteamanuensis (ph.d.) i pædagogik, og højskolelektor Knut Olav Nordseth, begge fra Senter for Praksisrettet Utdanningsforskning – SePU ved Højskolen i Innlandet. Velkommen til Mette Marit og Knut Olav. Vi glæder os til samarbejdet.

Skiftet sker i forbindelse med redaktionsarbejdet med Paideia nummer 29, der udkommer i maj 2025.

God fornøjelse med læsningen.

Anne-Karin Sunnevåg, Thomas Nordahl, Anita Eriksson, Marita Cronqvist, Charlotte Ringmose og Ole Hansen